

Erkki 83, Jaakko 87 ja Reijo 87

Koulu liimasi meidät yhteen

Erkin, Jaakon ja Reijon vuonna 1950 alkaneesta viiden vuoden yhteisestä oppikoulutiestä tuli pohja pitkälle kaveruudelle. Työurien jälkeen kolmikko on koulun senioriyhdistyksessä voinut nauttia koulumuistoistaan myös eläkevuosiin. Ja liima on pitänyt!

Reijo ja Erkki kävivät kansakoulussa Epaalan koulussa. He eivät kuitenkaan ikäeronsa takia osuneet samalle luokalle. Heidän opettajansa **Orvo Anttila** yhdisti heidät molemmat tie-

tämättään. Hän puski molemmat pojat vuorollaan oppikoulutielle. Muutaman vuoden kuluttua pojat tulisivat tutustumaan toisiinsa. Ja kaveriporukkaan liittyisi myös **Jaakko**.

Reijo oli 11-vuotias ja Erkki 9-vuotias osallistuessaan oppikoulun pääsykokeisiin. Jaakko, maatilan poika Luopioisten Holjasta, kävi pohjustukseksi kuusi luokkaa kansakoulua ja oli 13-vuotias, kun oppikoulutie alkoi.

Oppikoulua käytiin silloin monissa eri tiloissa Pälkäneellä.

– Silloin käytiin omanlaistaan kiertokoulua, ei ihan samaa kuin 100 vuotta

sitten. Opiskeltiin luokissa, jotka sijaittivat eri puolilla Onkkaalan mäkettä. Pääkallonpaikka oli Nuijan talo, missä sijaitsi opettajainhuone, muistelee Jaakko.

Reijo aloitti 37 luokkatoverinsa kanssa Kostianvirran rannalla suojeluskuntalaisten rakentamassa parakissa, jossa oli uunilämmitys. Oppitunnit pidettiin turkismuokkaamon tontista piikkilangalla erotetussa varastorakennuksessa.

Erkki ja Jaakko aloittivat oppikoulunsa Kankilantien ja Nuijalle menevän tien risteyksessä olevassa Maatalous-Osake-Pankin rakennuksessa.

– Meitä oli silloin paljon, luokalla oli 40 oppilasta. Kuri oli tiukkaa ja koti-tehtävät piti tehdä. Ruotsin tunnille ei uskaltanut mennä, jollei ollut tehnyt tehtäviä huolellisesti, kertoo Erkki.

Kodit olivat silloin maksumiehiä ja kaikki koulukustannukset oli itse maksettava. Matkat, lukukausimaksut, koulutarvikkeet, eväät ja ruoka. Jotkut pitkämatkalaiset joutuivat maksamaan kortteeristaankin. Jaakko muistaa, että lukukausimaksu oli aluksi 5000 markkaa (nyt noin 236 €).

– Viidessä vuodessa maksu tuplaantui, ja keskikoulusta päästyäni vuonna 1955 se oli jo 10 000 markkaa, Jaakko kertoo.

Reijo oli jo aloittanut koulunsa ennen Erkkiä ja Jaakkoa, mutta luokallejäänti teki sen, että pian he kaikki olivatkin samalla luokalla uudessa koulutalossa ja koulutoveruus sai vauhtia.

Kulkeminen eri koulutilojen välillä loppui, kun uusi koulurakennus otettiin käyttöön syksyllä 1951. Oli kymmenen luokkahuonetta, yhdistetty juhla- ja voimistelusalit, luonnontieteen

Reijo, Jaakko ja Erkki pääsivät muuttamaan takanaan olevaan koulurakennukseen vuonna 1951. Kolmikolla on takanaan liki 75 vuotta koulukaveruutta.

KUVA: TERTTU TUOMINEN

luokka, käsityöluokka, 2 laboratoriohuonetta, opetuskeittiö, oppilasruokala, opettajainhuone, rehtorinkanslia, polkupyöräsuoja ja elokuvateatteri.

– Voi miten se uusi koulu tuoksuikin niin hyvältä, kun pääsimme muuttamaan vastavalmistuneeseen isoon rakennukseen. Käytävätkin olivat niin kovin leveät, Reijo muistaa edelleen silloisen tunnelman.

– Pulpetteja ei ollut lainkaan. Istuimme jonkin aikaa lattialla tahi reppujemme päällä, ennen kuin saimme pulpetit. Eikä haitannut yhtään, oltiin vaan niin kovin ylpeitä komeasta koulustamme, Jaakko muistelee.

Erkille, pienestä kyläkoulusta tulelle, siirtyminen isoon kouluun oli suuri elämys.

– Hienointa oli, että oppilaita oli paljon, ja kaikki halusivat olla kavereita. Päästiin isolla porukalla pelaamaan jalkapalloakin, Erkki kertoo.

Urheilu yhdisti Erkkiä, Jaakkoa ja Reijoa heidän kouluvuosinaan kaikkein eniten. Se oli heille niihin aikoihin kaikki kaikessa.

– Upeaa oli, että pääsimme matkustamaan kilpailuihin eri kaupunkeihin. Muistan, että kävimme ainakin Raumalla, sanoo Reijo.

– Urheilukavereita oli tarjolla paljon. Pelasimme usein jalkapalloa ja minulle oli tärkeää päästä Jaakon kanssa samaan joukkueeseen. Hän oli hyvä maalivahdi, eikä päästänyt montaakaan palloa maaliin, kehuu Erkki.

Erkin ollessa kolmannella luokalla koulu sai uuden päätoimisen liikunnanopettajan. Hän muisteleeikin lämmöllä **Mauno Löfroosia**.

– Silloin todella innostuin urheilusta. Pian alkoivat syksyiset liikuntapäivät

Tässä ollaan nelikymppisiä! Vuonna 1980 oli keskikoulun päättymisestä kulunut 25 vuotta ja luokkakokoukseen kokoonnuttiin entiselle koululle. Iltaa vietettiin Tervapirtillä, sen alkuperäisellä paikalla. Jaakko takana keskellä, Reijo takana hänestä vasemmalle ja Erkki edessä oikealla.

KUVA: JAAKKO SJÖSTEDT

Kaverikolmikko kävi oppikoulua yhtä aikaa viiden vuoden ajan. IVB:n luokkakokuva on vuodelta 1954. Jaakko Sjöstedt seisoo takana toisena vasemmalta. Hänestä oikealle on Reijo Jokinen. Erkki Hylli istuu alarivissä oikealla ja luokanvalvoja Hilve Linnanen seisoo hänen takanaan.

KUVA: JAAKKO SJÖSTEDT

Vuosikymmenten varrella on pidetty lukuisia luokkakokouksia. Taus-tin Eerolassa vuonna 1966 pidetyssä kokoontumisessa oli iloista porukkaa. Keskellä luokanvalvoja, matematiikan ja luonnonopin lehtori Einar Simola.

KUVA: JAAKKO SJÖSTEDT

urheilukentällä. Muistan myös iki-muistoiset ottelut Valkeakosken yhteis-koulua vastaan. Suuri toiveeni olikin päästä koulun viestijoukkueeseen.

Mitä koulukavereista sitten tuli, kun he pääsivät koulusta?

Erkin lukioinnostus alkoi jo keväällä 1953, kun koulu lakitti ensimmäiset ylioppilaansa.

– Silloin minun päähäni iskostui usko siihen, että minustakin voisi tulla ylioppilas.

Erkki punnersikin lukion läpi, kävi seitsemännen luokan kahteen kertaan. Yo-kokeen matematiikan laudatur johti siihen, että Erkki lähti Helsingin yliopistoon lukemaan fysiikkaa ja matematiikkaa.

Heti armeijan jälkeen alkoikin matematiikan opetus entisessä opinahjossa. Tämän työpaikan oli rehtori **Erkki Kahra** jo pedannut valmiiksi, sillä matematiikan opettajista oli pulaa ja koulu tarvitsi sellaista kipeästi. Erkistä tuli myöhemmin myös koulunsa rehtori vuosikymmeniksi.

– Näin minulle järjestyi työpaikka liki 40 vuodeksi. Olihan se erikoista tulla opettajaksi omaan opinahjoonsa 23-vuotiaana. Joku oppilaista oli jopa vanhempi kuin minä, useimmat sentään onneksi nuorempia. Tällaisen hiljaisen hämäläispojan oli kuitenkin helppo tulla ja jäädä kotipitäjään, Erkki kertoo.

Kun Jaakko sai keskikoulun todistuksen käteensä 17-vuotiaana, hän lähti armeijaan, joka RUK-koulutuksineen vei runsaan vuoden. Sitten oli päätöksen aika.

– Olin osallistunut kotitilani töihin jo pienestä pitäen ja minusta odotettiin tilan jatkajaa. Isäni oli aikanaan tehnyt kaksikin Kanadan reissua hankkiakseen rahaa maatilan ostoon. Hän oli etsinyt sopivaa tilaa, päätnyt Luopioisten Holjaan ja alkanut vuonna 1932 rakentaa sinne elämänsä.

Jaakko päätti jatkaa kotitilallaan ja rakensi sinne myös oman elämänsä. Hymyillen hän sanookin nyt vuosikymmenten jälkeen olevansa vaarinpirtissään asuva pienen lypsykarjatilän emeritusisäntä. Jaakosta tuli kotiseu-

tuinnostuksen myötä myös kirjoittaja, joka on julkaissut kolme omakustanteista kirjaa.

Reijo jatkoi keskikoulun jälkeen kouluttautumista ja valmistui merkonomiksi. Sattuma ajoi pääkaupunkiseudulle ja ensimmäinen työpaikka oli kahvipaahdimon varastossa.

– Innostuin kaupallisesta alasta ja lähdin jatko-opiskelemaan.

Armeijan jälkeen myynti- ja markkinointitehtävät vaihtuivat eri yrityksissä ja muuttuivat vaativimmiksi. Reijon

uran huipensi 14 työvuotta yksityisissä isännöintitoimistoissa.

Vuosikymmenten mittaan, tasaiseen tahtiin pidetyt luokkakokoukset ovat pitäneet yllä kavaruussuhteita. Jaakko nimeää erityisesti Taustin Eerolassa vuonna 1966 pidetyn luokkakokouksen, ”johon kaikki tulivat ja että kyllä jo silloin oli kiva muistella kouluvuolia”.

Erkki lisää, että omien luokkakavereiden tuntemisen lisäksi hyvältä tuntuu erityisesti silloin, kun tunnistaa vanhoja oppilaitaan.

– Kyllä lämmitti, kun Nuijalla juhlettiin koulun 75+1 vuoden ikää ja monta vanhaa oppilasta tuli juttelemaan. Mukana oli jopa opettaja-aikani ensimmäisiä ylioppilaita.

Koulun senioriyhdistys eli Pälkäneen yhteiskoulun ja lukion kiltta ry on liimannut nämä kolme luokkakaveria entistä tiiviimmin yhteen. Kaikki kolme ovat osallistuneet mahdollisuuksiensa mukaan kaikkeen tarjolla olleeseen: juhliin, kahvitapaamisiin, kesäisiin torikokoontumisiin ja vuosikokouksiin.

Reijo on jopa palkittu aktiivisuudestaan ja valittu viime keväänä Vuoden kiltalaiseksi.

– Tärkeintä on ollut vanhojen koulukavereiden näkeminen. Muun muassa Jaskaa ja Erkkiä ei olisi tullut tavattua näin paljon ilman kilttaa, pohtii Reijo.

Jaakko on mielissään killan järjestämisestä tilaisuuksista, joissa on annettu paljon tilaa vanhoille koulumuistoille.

– Mekin kaikki kolme olemme saaneet useita tilaisuuksia vuosien mittaan kertoa omista koulumuistoistamme sieltä Pälkäneen yhteiskoulun alkumetreiltä, tuumii Jaakko.

Teksti: Terttu Tuominen

Erkki Hylli (83)

PYK 1950–1959, yo

LuK 1963, FK 1964

Työura liki 40 vuotta Pälkäneen keskikoulun, peruskoulun, yläasteen sekä lukion opettajana, johtajana ja rehtorina 1965–2004. Kunnallispoliitikko Pälkäneellä.

Jaakko Sjöstedt (87)

PYK 1950–1955, keskikoulu

Maanviljelijä, Kankaanpään tilan isäntä 1977–2002. Omakustannekirjailija. Kunnallispoliitikko Luopioisissa.

Reijo Jokinen (87)

PYK 1948–1955, keskikoulu

Merkonomi 1958, Suomen Liikemiesten Kauppaopiston tutkinto. Myynti- ja markkinointitehtäviä SOK:ssa, Tuotannossa, Instrumentarium Oy:ssä, farkkutehdas Eronen Oy:ssä, Helsingin Osuuskaupassa, Satapaino ky:ssä. Isännöintiä eri yhteyksissä. Eläkkeelle 71-vuotiaana.

Pälkäneen yhteiskoulu

Yksityinen, kannatusyhdistyksen vuonna 1946 perustama koulu. Oma koulutalo 1951, laajennukset 1960 ja 1962–1963. Kunnan omistukseen 1971. Oppilaita enimmillään 1960-luvun alussa liki 600.

